

CAPUT V.

De efficientia et valore Sacrificii Missae.

ARTICULUS I.

De Effectibus Smi. Sacrificii Missae.

THESIS XVI.

SSmum. Missae Sacrificium habet aliquem effectum ex opere operato.

234. Haec doctrina est communis DD. cum D. Thoma (1). Prob. 1.º *Catechis.* Concil. Tridentini (2) docet: «Ut Sacramentum est, meriti causam affert... Ut autem Sacrificium est, non merendi solum, sed satisfaciendi quoque efficientiam continet. Nam ut Christus D. in passione sua pro nobis meruit ac satisfecit, sic qui hoc Sacrificium offerunt, quo nobiscum communicantur dominicae passionis fructus, merentur ac satisfaciunt.»

2.º Tridentinum Conc. (3) ait, institutum esse hoc Sacrificium, ut Sacrificii Crucis virtus nobis applicaretur, pro peccatis, poenis, ac satisfactionibus debitibus. Sed sola efficacia ex opere operantis procedens non sufficit, ut institutum dicatur Sacrificium Missae ad eam virtutem habendam: etenim si objective tantum et fidem movendo ex opere operantis causaret, quamvis non esset Sacrificium, nec a Christo ad id institutum, id effectus sequeretur ex communi providentia; ut accidebat in veteribus Sacrificiis, et evenit in praedicatione, et meditatione passionis, et aliis virtutum actibus.

3.º Juxta Ecclesiae doctrinam, fructus Sacrificii est independens a justitia offerentis; ergo oritur ex opere operato. Confr. Nisi haberet Missae Sacrificium effectum ex opere operato, non plus valeret quam oblatio communionis, vel passionis Christi interno affectu exhibita: sed hoc est contra communem fidelium sensum; ergo.

(1) 3 p. q. 79, a. 5.—(2) De *Euchar.* n. 71.—(3) Sess. XXII, c. 1 et 2.

235. Obj. 1.º Effectus ex opere operato, qui tribuitur Sacrificio Missae, vel intelligitur quoad sufficientiam tantum, vel quoad efficaciam, seu applicationem. Sed neutrum dici potest; ergo. *Min.* prob. Primum, quod hujus Sacrificii effectus intelligi nequeat de mera sufficientia, patet ex Tridentino (1); applicatur enim virtus passionis Christi, ita ut peccata etiam ingentia dimittantur. Quod effectus autem ex opere operato non possit ei tribui quoad efficaciam, probatur. Nam nequit esse majoris perfectionis et virtutis Sacrificium Missae, quam Sacrificium Crucis. Atqui hoc Sacrificium non habuit effectum ex opere operato quoad efficaciam; ergo neque Sacrificium Missae.

Resp. Concedo effectum ex opere operato non intelligendum de mera sufficientia, seu in actu primo tantum; sed quoad efficaciam, seu in actu secundo. Unde distingo ultimam *min.* Sacrificium Crucis non habuit effectum... defectu perfectionis intrinsecae; nego, Quia noluit Deus applicationem per ipsum Sacrificium Crucis immediate fieri; conc. *min.* Deinde nego *conseq.* Nam ex decreto et promissione divina adnexa est efficacia, seu applicatio meritorum Christi, Sacrificio Missae, ut docuit Trident. supra citatum.

Obj. 2.º Efficacia Sacrificii Missae in eo fundatur quod talis sit offerens, nempe, Christus; ergo ejusdem effectus potius pendet ex opere operantis, scilicet, ex merito et impetratione Christi, quam ex opere operato.

Resp. Dist. *ant.* Fundatur remote, quatenus decens erat, ut tali Sacrificio Deus efficaciam adnecneret; conc. Proxime et immediate; nego *ant.* Nam immediate pendet efficacia ex divina promissione; intuitu enim talis offerentis et talis victimae promisit Deus tantam efficaciam tali Sacrificio. Deinde, nego *conseq.* vel distingo *consequens.* Effectus est ex merito Christi offerentis; nego: non enim est Christus in statu merendi. Effectus Sacrificii est ex impetratione Christi; subdist. Independentem ab ipso Sacrificio ac divina promissione: nego iterum *conseq.* Ex impetratione inixta Sacrificio et divina promissione; permitto. Si enim Deus ita decrevisset, ut efficax foret Sacrificium, non tantum ratione sui, sed ratione Christi offerentis et per tale Sacrificium effectum promissum obsecrantis; nullatenus id obstaret effectui ex opere operato.

(1) Sess. XXII, cc. 1, 2.

THESIS XVII.

Sacrificium Missae habet, praeter effectum ex opere operato, vi suae institutionis, specialem vim ad impetrandum effectum pro quo offertur. 236. Est haec doctrina catholica et certa.

Prob. 1.º ex communi sensu Ecclesiae. Tum ex praesentibus, tum ex antiquissimis liturgiis patet, offerri Missae Sacrificium pro quibuslibet necessitatibus, cum fiducia impetrandi virtute tanti Sacrificii: ergo mens Ecclesiae est, ad effectum aliquem ejusmodi virtutem impetrativam accepisse.

2.º Concilium Trident. (1) ex natura et dignitate lujuse Sacrificii repetit, quod possit, non solum pro peccatis, sed etiam pro quibuslibet aliis necessitatibus offerri: ergo habet ex se vim ad impetrandum.

3.º Vis impetrativa orationis augetur, si grata obsequia bonorum operum eidem adjiciantur. Atqui hoc Sacrificium ex natura sua est gratissimum Dei obsequium, quatenus talis est hostia, talis offerens Christus: ergo vi suae institutionis...

4.º In Antiqua Lege constituta erant specialia sacrificia pro beneficiis a Deo impetrandis: sed hoc Sacrificium habet omnem perfectionem ac virtutem antiquorum; ergo institutum etiam est a Christo, ut facilius bona impetremus a Deo.

Obj. Effectus, qui hoc sacrificio impetratur, pendet ab oratione offerentis: ergo non distinguitur ab effectu ex opere operantis.

Resp. Dist. *ant.* Ab oratione offerentis tantum; nego. Ab oratione innixa et commendata tali ac tanto Sacrificio; conc. *ant.*

THESIS XVIII.

SSmum, Missae Sacrificium non confert directe et ex opere operato primam gratiam.

237. Haec sententia est communis ac certa.

Prob. 1.º Ejusmodi effectus procedere deberet, si existeret, ex lege et promissione Christi. Atqui nullo probabili constat fundamento, talem legem Christum D. statuisse: ergo. *Major* patet. Nam Sacrificii natura talem effectum non postulat: deinde, ipsum Crucis Sacrificium effectum hunc non habuit: cur igitur istud incruen-

(1) Sess. XXII, cap. 2.

tum ex se et independenter a Christi lege illum habere? *Minor* etiam est aperta, cum nec Scriptura, nec Concilia, neque Patres talem legem existere docuerint.

2.º Trident. (1) ait: «Hujus quippe oblatione placatus Dominus gratiam et donum poenitentiae concedens, crimina et peccata dimittit.» Ergo solum indirecte et mediante poenitentia confertur remissio peccatorum ac prima gratia per hoc Sacrificium. Vide etiam Tridentinum in *Praefatio* Sess. VII.

3.º Si Sacrificium per se et directe causaret primam gratiam ex opere operato, qui cum sola attritione offert illud, justificaretur: item et ille pro quo Sacrificium fieret, eo etiam nesciente, remissionem peccatorum susciperet: sed haec sunt in Ecclesia plane inaudita; ergo.

4.º Praeterea, si tantam haberet Sacrificium virtutem, nec confessio peccatorum necessaria esset necessitate medii, nec oporteret praemittere sacramentum poenitentiae ante Missae celebrationem. Non primum: si enim ad finem assequendum duo dantur sufficientia media aequae directae et efficaciae, quodlibet eorum non erit necessarium: non secundum; absurdum est enim quod medium existentiam finis praesupponat et praerequirat.

238. *Corollarium.* Dicit nequit conferri immediate (id est, sine contritione vel confessione) per hoc Sacrificium primam gratiam ad modum impetrationis. Nam virtus haec impetrativa Sacrificii ordinatur ad orationis efficaciam augendam. Sed oratio quaelibet petit, saltem implicite, remissionem peccatorum per contritionem et confessionem: haec enim sunt jure divino de necessitate medii; ergo eodem modo, id est mediante, potest impetrare Sacrificium. Confr. Imprudens foret oratio, ut Deus sine Baptismo aliquem justificaret, vel vitam nolenti cibum sumere conservaret: ergo a pari imprudenter fieret petitio, quod Deus praetermitteret media a se praescripta ad justificandam. Sed sacrilegum est contendere, quod Sacrificium imprudentem confirmet orationem: ergo.

239. Obj. 1.º Dixit Dominus: *Effundetur in remissionem peccatorum* (2). Locutum autem esse Christum de effusione mystica in altari, plures censent Patres et DD. Sic ex. gr. Augustinus (3): «Super altare Corpus Domini offertur... ubi et pro peccatoribus Christi Sanguis effunditur.» Vide supra (4) plures Patrum sententias, mundari peccata per hoc Sacrificium, asserentes.

Obj. 2.º Certum est offerri Missam pro remissione peccatorum. Atqui non offertur propter remissionem in actu primo, seu quoad

(1) Sess. XXII, cap. 2.—(2) Matth. XXVI, 28.—(3) Serm. 4, de Innoc. —(4) Thes. XV, n. 230.

sufficientiam; hoc enim in Cruce peractum est: ergo pro remissione in actu secundo, vel ex opere operato, vel saltem ad modum impetrationis.

Resp. Ad haec intelligenda et solvenda, sit sequens

THESIS XIX.

Hoc Sacrificium potest nobis impetrare sufficientem dispositionem ad primam gratiam.

240. Est communis Theologorum doctrina, cum Div. Thoma (1).

Prob. 1.º Deducitur ex praemissis, Offeritur Missa ad remissionem peccatorum. Non autem ut remittantur ex opere operato offerri potest: ergo per modum impetrationis. Atqui non impetrat ut peccata immediate remittantur; ergo saltem mediate per congruam dispositionem.

2.º Tridentinum (2) docuit: «Hujus quippe oblatione placatus Dominus gratiam et donum poenitentiae concedens...» Sed gratia et donum poenitentiae est dispositio ad gratiam, ut constat ex eodem Trident. (3): ergo hoc Sacrificium potest...

Ex his intelliges objectiones in thesi praecedenti positas.

SCHOLION

241. Inquirunt theologi, an *infallibiliter* auxilia illa quibus homo disponitur ad justificationem, per hoc Sacrificium impetrentur; item, utrum *efficacia quoque auxilia* impetrari queant.

Posse quidem etiam efficacia auxilia impetrari, non est dubitandum, cum id explicite significet Conc. Tridentinum (ibid. Sess. XXII). Quoad infallibilitatem autem impetrationis, vide apud auctores argumenta (Suarez, Disp. 79, Sect. 3), quae brevitati consulentes praetermittimus.

THESIS XX.

Sacrosanctum Missae Sacrificium non confert ex opere operato augmentum gratiae.

242. Haec thesis est inter theologos communis.

Prob. 1.º Si daretur ejusmodi in Missa efficacia, foret ex promissione Christi repetenda; atqui nullum est argumentum hujuscemodii; ergo.

(1) IV, D. 12, Q. 2, q. 2 ad 4.—(2) Sess. XXII, cap. 2.—(3) Sess. XIV, c. 4.

2.º Si talem haberet Sacrificium efficaciam, oporteret illud offerri pro parvulis, pro amentibus, et similibus, ut inde gratia per Baptismum accepta magis magisque accresceret in illis: sed nunquam id fuit in Ecclesia Dei exogitatum; sine causa ergo fingeretur haec Missae virtus ad gratiam augendam.

3.º Singula Sacramenta a Christo instituta sunt ad proprios effectus causandos: ergo idem sentiendum de Eucharistia, quod proprium habet effectum, quatenus sacramentum est, et quatenus Sacrificium, cum usus unius ab altero separabilis sit. Atqui quatenus sacramentum, auget gratiam ex opere operato; ergo non habet eundem effectum, qua Sacrificium. Confir. Trident. (1) docet: «Per sacramenta omnis vera justitia vel incipit vel coepta augetur, » vel amissa reparatur, » id est, ex opere operato. Sed ille, pro quo offertur Sacrificium, non suscipit Sacramentum; ergo neque illi gratia ex opere operato augetur.

Corollarium. Neque per modum *impetrationis* causat hoc Sacrificium immediate gratiae augmentum. Elucet iisdem supra dictis (2) rationibus.

SCHOLION.

De remissione venialium per Sacrificium Missae.

243. Inquirunt AA. utrum venialia peccata per Missae Sacrificium remittantur.

Duplex existit sententia: altera Melch. Cano, cum aliis, affirmantis remitti, et quidem *ex opere operato*; altera vero Soto et aliorum negantium. Melch. Cano vocat certissimam suam sententiam ex communi Ecclesiae sensu. Verumtamen, mediam tenentes cum Suarezio viam, quippe nulla fulciuntur ratione solida duae istae sententiae, dici potest:

Si quis pro se offerri Sacrificium curet, ut sibi peccata dimittantur, merito tanti Sacrificii, ejusmodi dispositioni conjuncti, impetrabit omnium venialium remissionem.

Nam ex parte subjecti nullum est impedimentum ad remissionem, cum, ut supponimus, existat gratia ornatus, et affectum contrarium et efficacem in venialia conceperit: ex parte autem Sacrificii, excellentia habetur summa et aptitudo eximia ad Deum placandum, et institutum est: «in remissionem eorum quae a nobis

(1) Sess. VII, in *Proom.*—(2) Thesis, XVIII, Coroll. n. 238.

»quotidie committuntur peccata (1)» ergo ex ipsa natura et merito talis oblationis verisimile est impetrari remissionem venialium. Praeterea si institutum est hoc sacrificium: «in remissionem eorum »quae a nobis quotidie committuntur peccata;» per illud impetrari etiam auxilia poterunt, quibus disponamur ad ea praestanda quae ad remissionem venialium requiruntur. uti de mortalibus dictum est in thesi XIX.

THESIS XXI.

Sacrificium Missae aliquam poenam remittit ex opere operato.

244. Hanc communem tuemur sententiam cum D. Thoma (2).

Prob. 1.º Aliquam causare Missam effectum ex opere operato, et quidem circa peccata, supra dictum est (3): atqui non remittit ipsam culpam; ergo remittit ex opere operato saltem poenam.

2.º Per hoc Sacrificium applicatur nobis fructus sacrificii Crucis, ideoque satisfactio pro debitis poenis (4), quam solvit Christus; *nam dolores nostros ipse portavit; attritus est propter scelera nostra* (5). Atqui haec applicatio satisfactionum Christi per Sacrificium debet esse ex opere operato: ergo Sacrificium... Prob. *min.* Applicatio satisfactionum Christi per hoc Sacrificium debet esse perfecta et sufficiens, quantum natura rei patitur. Atqui si non fieret ex opere operato, non esset perfecta et sufficiens juxta rei naturam; ergo. *Major* patet: sic enim judicare oportet de tali ac tanto Sacrificio, per quod ipsius Sacrificii Crucis applicantur fructus. *Min.* quoque aperta est: nam poenae debitum nullam per se supponit in voluntate inordinationem, cum sit non culpa, sed culpae effectus; ergo et remissio talis debiti potest, ex natura sua, esse omnino independens ab actu voluntatis, seu ab *opere operantis*; ideoque, si applicatio satisfactionum Christi non fieret ex *opere operato*, non esset perfecta et sufficiens juxta rei naturam.

245. 3.º Non est aliud medium a Christo institutum ad remissionem poenarum ex opere operato. Sed non est ambigendum, quod aliquid medium instituerit: ergo saltem per Sacrificium Missae... *Major*, prob. Si aliud foret medium, esset poenitentiae Sacramentum. Atqui hoc ordinatur per se ad delendam culpam, poena autem aeterna commutatur in temporalem: quae autem remittitur, non per

(1) Trident. Sess. XXII, cap. 1.—(2) § p. q. 79, a. 5.—(3) Thes. XVI, n. 234.—(4) Trident. Sess. XXII, cp. 1, 2.—(5) Isai. LIII, 4, 5.

se et directe, sed consequenter et indirecte condonatur; ergo. Prior etiam *minor* patet. Nam Christus plenissime etiam pro poenis debitis satisfecit, non minus quam pro culpis: aliunde, plus congruit naturae poenae, ut diximus, quam rationi culpae, ut per alium totaliter solvatur independenter ab opere debitoris: ergo cum instituerit Christus media ad remissionem culparum ex opere operato, non est ambigendum quoad poenas etiam...

4.º Missa, ut dicemus, pro animabus purgatorii quae nihil demereri possunt offertur; ergo ex opere operato illis prodest.

5.º Si illis, pro quibus offertur Sacrificium, non dimitterentur poenae peccatis debitae ex opere operato; solum indirecte remissio eis fieret, quatenus per auxilia ad satisfaciendum ex opere operantis moverentur. Atqui hoc est solutio poenarum, vel ad summum, commutatio, potius quam dimissio: ergo cum doceat Tridentinum. (1) ita Deum *placari* hoc sacrificio *ut dimittat* etiam ingentia peccata, poenae peccatis debitae ex opere operato remittuntur.

246. **Corollarium.** Potest etiam remissionem poenae conferre, hoc Sacrificium per modum impetrationis: sive *mediate* auxilia impetrando, quibus bonis operibus ac poenitentis adhibitis satisfaciamus; sive etiam *immediate* per applicationem alicujus satisfactionis Christi: quamvis prior impetrandi modus certior existimandus sit.

Cum enim virtus orationis ad impetrandum generalis sit pro bonis omnibus conducentibus ad salutem; virtus quoque Sacrificii est generalis censenda, cum sit intrinsece infinita, et fuerit nobis misericorditer datum ad orationis nostrae efficaciam augendam. Hinc etiam Ecclesia postulat, tum intra, tum extra Sacrificium, indulgentiam et remissionem pro animabus in purgationis loco versantibus.

247. Obj. 1.º Licet infinitae virtutis sit Sacrificium Missae, tamen non dimittuntur culpae ex opere operato: ergo idem dicendum de poenis quae culpam consequuntur; non dimitti, nisi quatenus concedit Deus donum poenitendi et satisfaciendi.

Resp. *Nego consequ.* et paritatem. Culpam enim supponit inordinationem voluntatis, et ideo mediante poenitentia, seu opere operantis, remitti postulat; satisfactio autem est mera poenae debitae solutio, proinde convenit satisfactionibus infinitis Christi, ut ex opere operato per Sacrificium applicentur.

Obj. 2.º De fructu hujus Sacrificii ex opere operato nihil dicit Tridentinum, et eodem loquitur modo sive de poenis, sive de

(1) Sess. XXII, cap. 2.

culpiss, sive de aliis necessitatibus. Videtur igitur gratis asseri. remitti poenas ex opere operato.

Resp. Concedo nihil explicitè tradidisse Concilium, ideo non est de fide doctrina haec; tamen esse juxta mentem Ecclesiae, ostendit communis theologorum sensus, et rationes dictae suadent; unde *temerarium* foret ab ea recedere.

THESIS XXII.

Sacrificium Missae etiam ad bona temporalia impetranda plurimum valet.

248. Prob. 1.º Testimoniis supra notatis (1).

2.º Sancte et utiliter petimus a Deo bona temporalia. Sed hoc Sacrificium est ex natura sua impetratorium, ut ibidem dictum est; ergo. *Major* patet ex SS. Litteris passim; ut Gen. c. XXVII, 28; Proverb. XXX, 8; et dicimus quotidie e mandato Domini: *Panem nostrum quotidianum da nobis...* (2).

249. Obj. Videtur indecens talem victimam ad haec infima ordinare: ergo.

Resp. Dist. *ant.* Ordinare tanquam causam ad effectum videtur indecens; nego *ant.* Quasi medium ad finem; subd. Quasi ad finem ultimum; concedo id esse praeposterum valde. Temporalia enim non possunt ultimus esse finis nostrarum petitionum, sed solus Deus ac vita aeterna. Aliter: nego.

THESIS XXIII.

Effectus ex opere operato et ex virtute impetrativa hujus Sacrificii consequitur oblationem sacerdotis, ut ministri Christi; secundario etiam ex aliis actu offerentibus fructus aliquis procedit.

250. *Nota.* Sacerdos, dum offert, repraesentat personam Christi; Ecclesiam, cujus nomine orat et sacrificat; et offert etiam nomine proprio.

I.^a pars, prob. 1.º ex Trident. (3) docente: «Idem nunc offerens Sacerdotum ministerio.» Quod et declaravit *Catechismus* ejusdem Conc. (4): «Ministri qui Sacrificium faciunt, non suam

(1) Thes. XV, P. II, n. 231.—(2) Luc. XI, 3.—(3) Sess. XXII, c. 21.—(4) P. 2^a de Euch. n. 77.

sed Christi personam suscipiunt;» et exinde repetit magnam hujusce Sacrificii virtutem.

2.º Efficacia omnis inde venit, quod sit Sacrificium et tale Sacrificium: atqui cætenus oblatio haec est Sacrificium et tale, quatenus est actio Sacerdotis ministri Christi: ergo. *Min.* patet supra (1), ubi ostendimus non differre essentialiter Missam a Sacrificio Crucis, quoad rem oblatam et Sacerdotem offerentem.

3.º Testante Apostolo (2), hoc altaris mysterium dispensatur a Sacerdote ut a ministro Christi: ergo et ejusdem mysterii fructus non aliter procedit a Sacerdote, Pari de causa ex sacramentis provenit effectus, quatenus sunt actiones ministri peragentis in nomine Christi.

251. II.^a pars, prob. 1.º Praeter Sacerdotem alii etiam ad offerendum concurrunt: ergo et efficacia aliqua talis oblationis ad eos quoque pertinet. *Major*, prob. a) Sacerdos pro aliis orans ait in Missa: «Pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt hoc Sacrificium...» b) Christus D. (3) ait: *Si ergo offers manus tuas ad altare... Et populo universo praecepit Deus (4): Cave ne offeras holocausta tua in omni loco quem videris, sed in eo quem elegerit Dominus.*

2.º Ex omnium concursu ad Sacrificium exurgit quaedam oblatio cum majori devotione et reverentia: sed fructus definitur juxta devotionem offerentium, ut docet D. Thomas (5): ergo aliqua pars fructus singulorum oblationi tribuenda.

3.º Cum non possint fideles omnes, juxta divinam ordinationem, principaliter ac per se ipsos sacrificia offerre, sed per Sacerdotem tantum: conveniens erat ut dum devote concurrunt et cum Sacerdote ac per Sacerdotem offerunt, de proprio Sacrificii fructu participarent: ergo credendum est, ita a Christo fuisse constitutum.

SCHOLION.

Fructus ex opere operato inter se conferuntur.

252. Juxta ea quae dicta sunt de fructu Sacrificii consequente offerentem minus principalem, patet ad oblationem Sacerdotis duplicem sequi fructum ex opere operato. Sacerdos enim, ut offerens est, duplicem gerit personam: alteram publicam, ut Christi minist-

(1) Thes. XII, n. 226.—(2) 1 Cor. IV, 1.—(3) Matth. V, 23.—(4) De ut. XII, 13, 14.—(5) 3, p. q. 79, a. 5.

ter, alteram privatam, ut ceteri omnes qui ex devotione eidem adhaerent in oblatione Sacrificii.

Hi autem fructus differunt. 1.º Fructus oblationis Sacerdotis, ut Ministri Christi, non est pro illo praecise, sed pro iis quibus Sacrificium applicatur: *Pro hominibus enim constituitur, ut offerat...* (1). At fructus alius est pro singulis offerentibus, ut privatis personis Deum colentibus.

2.º Primus fructus ex se indeterminatus est, et debet a ministro publico ad talem vel talem definiri personam: alter autem est determinatus, nam offerens, cum sit privata persona, nomine suo offert.

3.º Ad primum assequendum fructum non est sanctitas offerentis necessaria, cum offerat in persona Christi. E contra, ad secundum: nam cum ut privata persona agat, et fructus sit ad offerentem definitus, requiritur in eodem dispositio ut fructuose offerat.

4.º Prior fructus nec est major neque minor ex merito offerentis: at vero alter augebitur secundum devotionem ejusdem, juxta regulam illam «sicut simpliciter ad simpliciter, ita magis ad magis.» Sic in sacramentis etiamsi ex opere operato fructus causatur, definitur tamen secundum suscipientis dispositionem, ut diximus.

Ad hanc 4.^{am}, nec non 3.^{am} differentiam referuntur quae D. Thomas habet 3. p. q. 79, a. 5.

THESIS XXIV.

Effectus ex opere operato tribuitur certo iis pro quibus Sacerdos offert Sacrificium: non autem iis pro quibus offerunt particulares offerentes.

253. 1.^a pars. prob., quae intelligenda, nisi obex fuerit.

1.º Juxta ea quae diximus, ad hoc constitutus est Sacerdos ut pro aliis Sacrificium offerat, ac proinde fructus proprius Sacrificii pro iis pro quibus Sacrificium offertur, est a Deo destinatus. Sed impossibile est, ut donum seu destinatio Dei ex parte ipsius frustretur: *Sine poenitentia enim sunt dona et vocatio Dei* (2): ergo nisi fuerit obex, effectus ex opere operato...

2.º Nisi fieret dicta fructus applicatio ex Sacerdotis intentione, vel maneret fructus in ipso Sacerdote, vel applicaretur omnibus, vel ex sola voluntate Christi penderet applicatio. Sed nec manet

(1) Hebr. V, 1.—(2) Rom. XI, 29.

in Sacerdote, nec applicatur omnibus, neque fit applicatio a Christo: ergo. Prob. *min.*—a) Non manet in Sacerdote; nam officium Sacerdotis est, ut pro aliis offerat, idque ex divina institutione. Insuper usus Ecclesiae rem ostendit: obligantur enim Sacerdotes ut pro aliis offerant, munere etiam ad id accepto.—b) Neque dici potest, fructum applicari omnibus, ut opinati sunt nonnulli antiqui scholastici. Nam sensus communis in Ecclesia est, speciali modo prodesse Sacrificium ei pro quo particulariter offertur. Est quoque praxi communi talis opinio adversa: non potest enim Sacerdos pro multis offerre, cum munus Sacrificii offerendi pro aliquo suscepit.—c) Tandem neque possumus dicere, Christum suae voluntati applicationem Sacrificii reservasse. Inde enim sequeretur, imprudenter offerri in Ecclesia Sacrificia pro determinatis personis, et suscipere Ecclesiam obligationes, quasi ex contractu, ad ejusmodi Missarum applicationem. Praeterea nihil dixit Christus vel docuerunt Apostoli de ea reservatione: e contra edocti sumus constituisse Christum ministros suos *dispensatores mysteriorum Dei* (1). Superest ergo, quod fructus Sacrificii eis proveniat, pro quibus illum applicat Sacerdos: uti accidit in Sacramentis, quae ex intentione ministri ad tale subjectum determinantur.

254. II.^a pars. prob. adversus aliquos qui probabiliter dicunt, posse particulares offerentes suum fructum Sacrificii aliis applicare: non quidem ex opere operato, cum non sint constituti ad offerendum pro aliis, sed per communicationem spiritualium bonorum, ut in aliis satisfactionibus evenit.

1.º Omnis effectus ex opere operato est personale beneficium: sed cum beneficium est personale et veluti privilegium, transferri nequit. *Major* patet: quia talis effectus non est ex merito, sed gratia seu privilegium adnexum tali operae.

2.º Confirm. exemplis. Indulgentiae nequeunt ad alios transferri, nisi cum hac facultate concedantur: remissio omnium poenarum per Baptismi susceptionem nequit aliis tradi a baptizatis: similiter sacramentalis satisfactio per sacramentum Poenitentiae.

(1) I Cor. IV, 1.

ARTICULUS II.

De quantitate effectus Sacrificii Missae.

255. Nota. 1.^a Dupliciter potest effectus Sacrificii quantitas intelligi: *intensive*, seu in se absolute, vel *extensive*, seu respectu illorum quibus communicari potest. Sic eleemosyna facta vel facienda, si dicatur esse unum aureum, consideratur intensive; si supponatur distribui decem vel centum pauperibus, intelligitur extensive.

II.^a Aliud omnino est valor, seu moralis sufficientia Sacrificii, et aliud ejusdem efficacia, seu valor effectus. Quoad valorem ipsius Sacrificii, esse in se infinitum, non quidem simpliciter, sed in sua ratione, seu specie, non est dubitandum, ut patet ex dictis supra (1); proinde, si cetera non deessent requisita, posset in hoc Sacrificio esse infinitum meritum, infinita satisfactio et infinita impetratio.

III.^a In Sacrificio Missae, quatenus est actio Christi, nullum est meritum, nulla satisfactio; sed sola impetratio. Christus enim consummavit in Cruce omne meritum omnemque satisfactionem (2), nec est amplius in statu merendi vel satisfaciendi, cum non sit in via, sed in termino. Posse autem Christum impetrare, constat ex Paulo (3): *Semper vivens ad interpellandum pro nobis*. Item ex dictis in Thes. XIII.

THESIS XXV.

Effectus ex opere operato Sacrificii Missae est finitus intensive.

256. Prob. 1.º Non datur effectus infinite intensus: ergo quilibet effectus operatus a Sacrificio Missae est finitus. Confir. Poenae omnes quae remittuntur per Sacrificium, sunt finitae et temporales: ergo effectus ex opere operato, id est, satisfactio pro poenis est etiam finita.

2.º Non habet alium effectum Missae Sacrificium nisi quem Christus D. definivit: voluit enim nobis per hoc Sacrificium divitias pas-

(1) Thes. XII, XIII, nn. 226, 227. — (2) Hebr. X, 14. — (3) Ibid. VII, 25.

sionis suae nobis communicare. Sed non definivit Christus nisi effectus finitus, nempe pro numero finitis hominibus, pro satisfactionibus finitis: ergo. Confir. Eucharistiae Sacramentum, licet sub hac ratione intensivius sit quid infinitum, tamen nullus est effectus illius intensive infinitus: augetur quidem gratia secundum dispositionem susipientis; haec tamen dispositio, et proinde gratia, inter quosdam gradus necessario continetur. Ergo idem dicendum de effectu Sacrificii ex opere operato.

3.º Sequeretur, uno solo Sacrificio satisfieri pro quolibet magno peccatore, imo pro omnibus peccatoribus, et pro cunctis animabus purgatorii; sed hoc aperte adversatur consuetudini et menti Ecclesiae: ergo.

THESIS XXVI.

Quando plures cum Sacerdote offerunt idem numero Sacrificium, non minorem singuli accipiunt fructum, quam si unus tantum esset offerens.

257. Prob. 1.º Quo plures accedunt ad offerendum cum Sacerdote, eo magis congrua est oblatio naturae Sacrificii. Sed absurdum videtur, quod inde capiant detrimentum offerentes, unde magis congrue offerunt: ergo quando plures... *Major* patet. Nam est minister publicus Sacerdos, et pro hominibus constituitur ut offerat (1); quo plures ergo ei adhaerent in offerendo, magis congrua, id est, institutioni divinae respondens est oblatio.

2.º Si minus valeret cujuslibet particularis offerentis oblatio ex eo quod plures concurrant ad offerendum, ejusmodi valoris immutatio ex aliqua oblationis immutatione physica vel morali esset repetenda. Sed oblatio nullatenus immutatur, neque ex se, neque ratione rei oblatae, neque ratione principalis offerentis: ergo nulla existit ratio ut oblationis fructus imminuatur ex eo quod plures concurrant. *Min.* Patet. Nam victima ejusdem est valoris: principalis offerens ejusdem dignitatis: oblatio manet eadem, cum sit actio privata et individualis.

Dices: si Christus definivit fructum a quolibet Sacrificio participandum, quo plures offerant, minus singuli percipient.

Resp. Duplici modo participatur fructus Sacrificii: primo, quatenus pro aliquo offertur: secundo, quatenus pro se quisque offert. Negatur ergo esse fructum definitum ratione offerentium, ita ut

(1) Hebr. V.

major sit fructus, si unus offerat; minor autem, si plures simul offerant. Sicut enim plurium oratio est Deo acceptior, ita plurium oblatio; et amat ut *omnes unum sint* (1). Plurium ergo concursus in uno Sacrificio potius videtur esse ratio ut fructus singulorum augeatur, quam ut minuat.

258. **Corollarium.** Ad sensum hujus theses loquuntur AA. plures, defendentes fructum Sacrificii esse *extensive infinitum*, vel potius indefinitum: ut Suarez, Cajetanus, Cano, Petrus Soto, etc. etc. Proinde parum caute eos aliqui laudant pro opinione quae tenet, infinitum esse fructum illum, qui a Sacerdote pro aliis offertur.

THESIS XXVII.

Effectus Sacrificii, quem potest Sacerdos pro aliis offerre, finitus est et unus; id est, si pro pluribus offeratur, minuetur in singulis.

259. **Nota.** 1.º Hanc sententiam tenent theologi communius contra plures thomistas; ut Scotus, S. Bonaventura, Durandus, Suarez, Valentia, Toletus, Gotti, etc. etc. Ex thesi praecedenti elucet, fructum Sacrificii respondentem offerentibus esse extensive infinitum, seu non imminui propter incrementem numerum offerentium; e contra, nunc dicimus effectum, quem potest Sacerdos applicare, esse extensive finitum.

II.º Res haec pendeat sane a Christi voluntate et institutione. Tripliciter enim poterat hoc definire. Primo: ut posset Sacerdos pro libitu *quantam* vellet satisfactionem per sacrificium cuiquam applicare, cum ex se oblatio haec sufficiens sit ad quamlibet illimitatam satisfactionem explendam. Hoc modo tradidisse Christum voluntati Sacerdotis fructum Sacrificii nemo dicit: alias possent uno solo Sacrificio, ad voluntatem Sacerdotis, omnes cujusvis magni peccatoris debitae poenae solvi, quod est contra mentem et praxim Ecclesiae. Licet enim Sacerdos intendat proficere quantum valet iis pro quibus offert, censet tamen Ecclesia utilissimum esse multiplicare Sacrificia pro eadem persona. Secundo: ut illum satisfactionis gradum, quem Christus definivit pro una oblatione, posset Sacerdos pro libitu uni vel multis integrum, ac veluti in solidum, conferre. Hoc nonnulli, ut diximus, tenendum putant, quia, aiunt, virtus hujus Sacrificii est infinita: quae ratio, si quippiam probaret, nimis probaret. Tertio denique potuit Christus definire tantum Sacrificii

(1) Joan. XVII, 21.

fructum, ita tamen ut posset vel uni tantum applicari, vel inter plures *dividi*, uti in thesi defendimus.

260. Prob. 1.º Ex praxi communi Ecclesiae. Pro particularibus personis Missa offertur ea intentione, ut illis totaliter prosit. Atqui si aequaliter uni vel pluribus prodesset, deberet semper offerri pro omnibus: videtur enim invidia nolle aliis benefacere, cum sine ullo detrimento fieri possit.

2.º Si aequè prodesset Sacrificium uni vel pluribus applicatum, una sola oblatione satisfaceret Sacerdos pro omnibus pro quibus tenetur offerre. Atqui damnavit Alexander VII. post Urbanum VIII. ejusmodi doctrinam propos. 10: «Non est contra justitiam pro pluribus Sacrificiis stipendium accipere, et Sacrificium unum offerre.»

3.º De hac re prudenter judicandum, juxta Ecclesiae mentem et Christi intentionem. De sensu Ecclesiae jam diximus. Christi intentio autem fuit per hoc Sacrificium memoriale mortis suae nobis tradere, devotionem fidelium et meritum in offerendo fovere, et Deo supremum patriae cultum per sacrificiorum oblationes exhibere. Sed congruentissimum ad ejusmodi fines assequendos erat, ut multiplicari deberent sacrificia ad totum ejus fructum percipiendum: ergo effectus Sacrificii est finitus extensive, seu unus tantum.

261. Obj. 1.º Christus redemit omnes, et satisfecit pro omnibus in Sacrificio Crucis. Sed per Sacrificium Missae applicatur fructus Sacrificii Crucis: ergo videtur quod debeat etiam pro omnibus ex aequo applicari.

Resp. Concessa *maj.*, dist. *min.* Applicatur totus fructus; nego. Juxta mensuram a Christo definitam; conc. Deinde distingo *conseq.* Pro omnibus debet applicari, debito remoto, seu potentiali; concedo *consequent.* Debito proximo, seu actuali; subdistinguo. Pro omnibus collective tantum sumptis; nego *conseq.* Collective vel distributive, juxta Sacerdotis officium et fidelium dispositionem; conc. Unde fideles omnes fructum Sacrificii consequi valent, ideoque jus habent ut per Sacerdotes Sacrificia pro se offerri provideant; jus ergo remotum ad fructum Sacrificii a Christo definitum omnes fideles ex aequo habent. Verum cum Sacerdos sit minister et dispensator mysteriorum Dei, ad eum pertinet non tantum aptitudinem remotam et communem, sed particularem etiam personarum dispositionem respicere, et consequenter pro omnibus offerre vel collective vel distributive, juxta varias circumstantias.

Obj. 2.º Si plures simul baptizentur, fructus Sacramenti non dividitur, sed integer omnibus acquiritur. Sed Sacrificium operatur ad modum sacramentorum: ergo etiam integrum Sacrificii fructum omnes, pro quibus offertur, assequuntur.

Resp. Conc. *maj.* et *min.* Deinde nego *conseq.* et paritatem. Nam

tot sunt baptismata, quot sunt baptizati, ideoque eundem assquantur fructum: non autem tot sunt Sacrificia, quot sunt illi pro quibus offertur Sacrificium.

Obj. 3.º In singulis Sacrificiis praescribit Ecclesia, oblationem fieri: «pro omnibus fidelibus christianis vivis atque defunctis.» Sed id fieri non posset cum pro uno offerendum est Sacrificium, si unus tantum esset integer fructus; ergo non minuitur fructus, si pro pluribus offeratur.

Resp. Dist. maj. Fit oblatio pro *omnibus fidelibus* secundum ejus efficaciam impetratoriam; conc. Quoad virtutem satisfactoriam ex opere operato: *negro maj.* Et contradistincta *min.*, negatur *conseq.*

262. **Corollarium.** Quod dictum est de virtute satisfactoria in actu secundo, scilicet, limitatam fuisse a Christo, potest intelligi etiam de vi impetratoria hujus Sacrificii.

Si enim infinite moveret Deum ad ea quae postulatur concedenda, necessario et infallibiliter impetratio cujuslibet boni fieret, uno tantum oblato Sacrificio. Atqui ex praxi Ecclesiae et fidelium communi sensu, quo plura et majora postulatur beneficia, et plura quoque Deo offeruntur Sacrificia: mens ergo Ecclesiae est plura Sacrificia plus valere ad impetrandum in actu secundo. Confir. Deus in actu secundo oblationis Sacrificii non tantum complacet in ipso pretio victimae, sed etiam in opere illorum qui Sacrificium offerunt, vel offerri curant: ut ergo bona opera in Ecclesia multiplicarentur, conveniens fuit ut definiret Christus, plura et majora beneficia multiplicatis Sacrificiis debere conferri. Voluit igitur Christus, juvari quidem fideles, et eorum corroborari orationes per hujus Sacrificii oblationem; non autem efficaciter voluit seu decrevit, ut quidquid per hoc Sacrificium peterent, id infallibiliter consequerentur.

SCHOLIA.

De fructu generalissimo, speciali et specialissimo Missae.

263. I. Fructum Sacrificii Missae dividunt plures theologi, post Scotum, in *generalissimum, specialem et specialissimum.*

Primum intelligunt illum effectum, qui universae provenit Ecclesiae, seu fidelibus vivis atque defunctis, ex quovis Sacrificio. *Specialem* autem fructum dicunt, qui ex applicatione procedit Sacerdotis nomine Christi offerentis; et iste acquiritur ei pro quo offert Sacerdos. Tertium eum appellant, quem sibi obtinet Sacerdos, tamquam persona privata agens et ex merito suae oblationis: unde quicumque fideles oblationi Sacerdotis, ut per eum offerant, adunantur, habent etiam suum *specialissimum* fructum.

II. Illum *generalissimum* fructum inde procedere dicitur, quod Sacerdos quilibet est Ecclesiae minister et per eum tota Ecclesia offert: aequum ergo est ut omnia Ecclesiae membra e Sacrificio fructum aliquem suscipiant.

Ejusmodi fructum ex opere operato procedere, censent nonnulli AA. Verum alii eum Suarez probabilius censent, oriri ex virtute impetrativa Sacrificii et sanctitatis Ecclesiae, quam repraesentat Sacerdos, et cujus nomine Deum deprecatur et Sacrificium offert. Ex hisce ergo precibus tanto Sacrificio et insigni Ecclesiae Sanctitati commendatis, bona impetrantur generatim pro universis Ecclesiae membris, prout juxta divinam providentiam iisdem convenire possunt. Quibus perpensis, recte notant aliqui AA. fructum ejusmodi generalissimum majorem vel minorem futurum, quatenus in Ecclesia, cujus nomine offert Sacerdos, major vel minor splendeat membrorum ipsius sanctitas.

ARTICULUS III.

Pro quibus possit Missae Sacrificium offerri.

THESIS XXVIII.

Offerens sacrosanctum Missae Sacrificium potest pro se ac pro aliis fidelibus viventibus offerre.

264. **Nota.** Illud *pro aliis offerre* duplicem habet sensum: vel offerre *vice* aliorum, vel pro *utilitate* aliorum, scilicet, ut fructus Sacrificii illis proveniat. Juxta priorem sensum, non tamen unice ac exclusive, locutus est Apostolus (1): *Omnis Pontifex, ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur... ut offerat dona et Sacrificia:* juxta secundum autem (2): *Sanctificati sumus per oblationem Corporis Christi.* In posteriori sensu intelligitur thesis.

1.^a pars prob. 1.º Paulus de Sacerdotibus communiter loquens (3), ait: *Christus non habet necessitatem quotidie, quemadmodum Sacerdotes, prius pro suis delictis hostias offerre, deinde pro populi...*

2.º In liturgia latina orat offerens Sacerdos:... «Pro omnibus

(1) Hebr. V, 1.—(2) Ibid. X, 10.—(3) Ibid. VII, 27.

peccatis, offensionibus et negligentis meis.» Item in liturgia S. Jacobi: «Offerimus tibi incrementum Sacrificium pro peccatis nostris et ignorantis populi.» In illa autem S. Basilii: «Ad ablunda delicta nostra et pro peccatis populi tui.» S. Cyrillus Hierosol. (1): «Christum pro nostris peccatis mactatum offerimus.» Et S. Chrysostomus in sua liturgia: «Pro peccatis nostris et populi ignorantis.» S. Hieronymus (2) de Episcopo loquens ait: «Qui quotidie pro suis populique peccatis illibatas Deo oblaturus est victimas.»

265. 3.º Sacrificium nostrum est latreuticum, eucharisticum, propitiatorium et impetratorium. Sed ipse Sacerdos indiget aliquando expiare peccata, impetrare beneficia, debetque Deo gratum animum et adorationem: ergo aliquando potest et tenetur pro se offerre. Confir. Propitiatio et impetratio respiciunt intrinsece aliquem, cui Deus propitiatur et cui subveniat. Ergo offerens Sacrificium potest saltem pro se ipso offerre, cum ad suam salutem potissimum ex charitate tenetur procurandam.

266. II.^a pars. Est doctrina fidei catholicae.

Prob. 1.º Ex conc. Tridentino (3): «Si quis dixerit Missae Sacrificium... soli prodesse sumenti, neque pro vivis et defunctis, pro peccatis, poenis, satisfactionibus, et aliis necessitatibus offerri debere; anath. sit.»

2.º *Catechismus Rom.* (4) ait: «Hujus Sacrificii eam vim esse patrochi docebunt, ut non solum immolanti et sumenti prosit, sed omnibus etiam fidelibus.» Liturgia Romana offert dicens: «Sed et pro omnibus fidelibus.» Videas quoque in priori parte thesoros alia testimonia.

3.º Fit etiam argumentum ex verbis Pauli (5). Sacerdos est mediator populi apud Deum, et offert Sacrificia pro peccatis eorum. Sed populus *Novi Testamenti* sunt omnes fideles, et Sacrificium ejusdem *Testamenti* est Missa; ergo Sacerdotes *Novi Testamenti* debent pro omnibus fidelibus Missam offerre.

THESIS XXIX.

Etiam pro viventibus infidelibus, dummodo non sint excommunicati, potest Missa offerri.

267. Prob. 1.º Ex antiqua Ecclesiae consuetudine, quae clucet ex liturgiis. S. Clementis *Constitutionibus* (6), nec non epistola 21 Coelestini Papae ad Episc. Galliae, c. 11:

(1) In *Catech.* 5.—(2) In Cap. 1 Ep. ad Tit.—(3) Sess. XXII, can. 3.—(4) *De Euchar.* n. 79.—(5) *Hebr.* VII, 27.—(6) L. 8, C. 10.

ubi ex traditione Apostolica orationem pro infidelibus fieri docet in orationibus Sacramentalibus, ac praesules apud divinam clementiam causam agere totius generis humani, tota saecula Ecclesia ingemescens,»

2.º Tertullianus (1) ait: «Sacrificamus et pro salute Imperatoris.» S. Justinus (2) dicit diebus dominicis in oblationibus «preces pro omnibus ubique existentibus fieri,» ut eandem fidem adepti vita aeterna dignarentur. S. Augustinus (3) docet, verba illa Apostoli (1 Tim. c. II) *Obsecro igitur primum omnium fieri obsecrationes pro omnibus hominibus, pro rebus et omnibus qui in sublimitate sunt...* intelligenda de eo «Quod omnis vel fere omnis frequentat Ecclesia: ut *precaiones accipiamus* dictas, quas facimus in celebratione Sacramentorum,» antequam illud quod est in mensa Domini incipiat benedici; orationes, cum benedicuntur et sanctificantur, et ad distributionem comminuitur... *Postulationes* fiunt, cum populus benedicunt, quibus peractis, et participato tanto Sacramento, gratiarum actio cuncta concludit.» Deinde rationem, propter quam haec fiant, tradit: «Ne quisquam, sicut se habet humanae cogitationis infirmitas, existimaret, non esse ista facienda pro his, a quibus persecutionem patiebatur Ecclesia, cum membra Christi ex omni essent hominum genere colligenda. Unde adjungit (Apostolus): *hoc enim bonum est et acceptum coram Salvatore nostro...*»

3.º Vult Deus ac praecipit, ut pro omnibus etiam infidelibus offerretur. Atqui vim impetrandi, quemadmodum et oratio, habet Missae Sacrificium: ergo congruit etiam Dei voluntati, ut etiam Missa pro infidelibus offeratur.

Nota. Adjecimus in thesi, modo non sint *excommunicati*. Ecclesia enim, cui commissa est a Deo sacrorum dispensatio, jure aliquos contumaces repellit a communione quorundam bonorum spiritualium.

268. Obj. 1.º Sacerdos, testante Apostolo, pro hominibus constitutus est, ut offerat: ergo non pro se particulariter, sed semper pro omnibus offerre debet.

Resp. *Dist. consequ.* Pro omnibus debet, quatenus omnes possunt Sacerdotis Sacrificio participare, vel procurando ut pro ipsi offerat, vel mente adhaerendo ejus Sacrificiis, ut ea ipsi per Sacerdotem offerant: conc. Quasi omnibus debeat Sacerdos fructum Sacrificii semper applicare: nego *consequent.*

Obj. 2.º Praecipit Sacerdoti Ecclesia ut offerat pro omnibus cir-

(1) L. ad *Scapul.*—(2) *Apolog.* I, nn. 66, 67.—(3) *Epist.* 149, (a. 59).

cumstantibus, pro omnibus «fidelibus christianis vivis ac defunctis;» ergo debet semper pro omnibus Sacrificium offerre.

Resp. Dist. *conseq.* Debet, juxta praescriptum Ecclesiae, offerre pro omnibus, quatenus Sacrificium est impetratorium salutis aeternae; conc. Prout est satisfactorium: nego *conseq.* Cum enim praescribat Ecclesia in Missa orationem pro omnibus, non potest Sacerdos aliquem excludere a fructu impetratorio Sacrificii; quod autem satisfactionis fructus omnibus impertiatur, non praescribitur: imo supponit Ecclesia hunc fructum limitatum esse, ideoque intentioni offerentis Sacrificium integer conceditur. Unde nec Sacerdos neque alii per ipsum offerentes tenentur ejusmodi fructum dividere.

269. Obj. 3.º Quilibet homo tenetur Deum colere. Sed si posset Sacerdos pro aliis Sacrificium offerre, possent laici a Dei cultu abstinere. Ergo non potest...

Resp. Dist. *min.* Si posset offerre pro aliis quoad aliquem effectum tantum, possent laici Dei cultum negligere; nego: Si posset offerre pro aliis quoad omnem fructum, possent laici abstinere a Dei cultu: subd. Quatenus non tenerentur laici per se ipsos Sacrificium offerre; conc. Ita ut neque per Sacerdotem offerant Sacrificium: nego.

Obj. 4.º Infideles non habent partem in sacramentis Christi. Sed Sacrificium Missae est sacramentum: ergo.

Resp. Dist. *conseq.* Non habent partem in Sacrificio Missae prout sacramentum est: conc. *consequent.* Quatenus est Sacrificium; nego.

Inst. S. Augustinus dicit (1): «Quis offerat sacrificium Corporis Christi, nisi pro his qui sunt membra Christi?»

Resp. Explico verba Augustini. Si agatur de animabus defunctorum; conc. Si sermo fuerit de viventibus; sub. Quoad fructum ex opere operato: conc. Ex opere operantis, seu impetratorio; nego. Sane non offertur pro infidelibus satisfactionis fructus qui procedit ex Sacrificio ex opere operato, sed propter alios fines.

THESIS XXX.

Sacrificium Missae potest offerri pro defunctis in pace Christi quiescentibus.

270. Nota. Animae defunctorum vel beatitudine fruuntur, vel a reliquiis peccatorum purgantur, vel igni aeterno sunt traditae. Nullo modo de damnatis thesis intelligitur, ut, ubi agitur de inferno, ostenditur: sed de animabus quae purgantur. De beatis autem so-

(1) *De Orig. anim.* l. 1, c. 8.

lum *secundum quid*, non simpliciter, dici potest offerri Sacrificium. Adversatur thesis errori protestantium, qui oblationem Missae pro defunctis maxime detestatur, et est fide certa.

1.º pars. prob. 1.º ex Tridentino (1): «Si quis dixerit, »Missae Sacrificium... neque pro vivis et defunctis... offerri debere; »anath. sit» Et in cap. II ait: «Quare non solum pro fidelium vivorum peccatis, poenis, satisfactionibus... sed pro defunctis in »Christo nondum ad plenum purgatis rite, juxta Apostolorum »traditionem, offertur.» Item in cap. III: «Et quamvis in honorem »et memoriam Sanctorum nonnullas interdum Missas Ecclesia ce- »lebrare consueverit...»

2.º Ex antiqua et universali consuetudine Ecclesiae, cui contradicere insolentissima est insania, teste Augustino. Hujusce consuetudinis testes sunt Epiphanius in *Expositione Fidei* (2); Augustinus, in Libro. *De Cura pro mortuis*, c. 18; nec non liturgiae omnes, tum recentes tum antiquae, ut illa Jacobi, S. Clementis, etc.

271. 3.º Concil. Carthag. III (an. 398) can. 29 aperte supponit offerri pro defunctis Sacrificia: praecipit enim ut non nisi a jejuniis celebrentur, ideoque ut pomeridiano tempore commendatio defunctorum solis orationibus fiat. Conc. etiam Brachar. I. (an. 563) jubet, can. 16 et 17, ut in oblatione neque catechumenorum defunctorum, neque eorum qui violentam mortem sibi inferunt, commemoratio fiat. Concilium Sabilon. II (in Gallia, a 813) can. 39: «In omnibus Missarum solemnitatibus pro defunctorum spiritibus Dominus deprecetur. Antiquitus »hunc morem Sancta tenet Ecclesia...»

4.º Praeter laudatos Augustinum et Epiphanium, qui inter haereticos recenset eos qui hanc negant doctrinam, S. Chrysostomus (3) ait: «Non temere haec ab Apostolis sancita fuerunt, ut in tremendis mysteriis defunctorum agatur commemoratio; sciunt enim illis inde multum contingere lucrum.» Eusebius Caesar. (4). Tertullianus (5), S. Clementis (6), etc., etc., id quoque confirmant.

5.º Judas Machabaeus sacrificia pro militibus defunctis offerri jussit (7), idque laudat Scriptura. Sed omnem antiquorum, imo praestantiorum virtutem habet Missae Sacrificium: ergo.

272. Obj. Christus D. hoc Sacrificium ad modum cibi et potus, ideoque ob sacramentalem manducationem instituit. Sed defuncti

(1) Sess. XXII, c. 2, 3;—(2) L. 3 haeres. t. 2, n. 23;—(3) Hom. 69, ad populum Antioch.—(4) L. 4, de vita Const.—(5) L. de Coron. milit.—(6) L. 8 Constit. c. 19.—(7) II Mach. XII, 43.

participare de sacramentali manducatione non possunt; ergo non pro defunctis, sed pro solis vivis, institutum est hoc Sacrificium.

Resp. Dist. *maj.* Ob sacramentalem manducationem intrinsece et essentialiter instituit; nego. Concomitanter: subdist. Ut ab omnibus et semper comederetur sacramentaliter: nego. Ut juxta opportunitatem et dispositionem sumeretur: conc. *maj.* Deinde, concessa *minor.* distinguo *conseq.* Instituit pro solis vivis, quatenus sacramentum est; conc. Prout est Sacrificium; nego *conseq.*

SCHOLION.

273. Diximus pro beatis posse hoc Sacrificium offerri non *simpliciter*, sed *secundum quid*. Nam cum nihil beatis expiandum supersit, nequit pro eis Sacrificium, qua expiatorium est, offerri. Quatenus vero est eucharisticum, potest in gratiarum actionem pro beneficiis a Deo eis collatis offerri, ut docet Trident. Concilium (1); ut autem impetratorium est, possumus per illud honorificationem Sanctorum deprecari: «Ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem» (in *Orat. Missae*); nec non ut eorumdem sancta vota compleantur, quemadmodum et a Deo postulamus: *Sanctificetur nomen tuum, fiat voluntas tua*. Ita merito tanti Sacrificii orare possumus, ut desideria et intercessionem Sanctorum suorum exaudiat et perficiat misericors et omnipotens Deus.

ARTICULUS IV.

De requisitis necessario ad effectum Sacrificii Missae.

THESIS XXXI.

Ille, pro quo offertur Sacrificium Missae, ut proprium ejus effectum assequatur, debet esse baptizatus.

274. Prob. 1.º Concilium Trid. (2) docet: «Dilectae sponsae Ecclesiae reliquisse Christum hoc Sacrificium in remissionem eorum, quae a nobis quotidie committuntur peccata.» Deinde ait: «Pro fidelium vivorum peccatis, poenis, offerri hoc Sacrificium.»

(1) Sess. XXII, c. 3.—(2) Sess. XXII, cap. 1 et 2.

Jam vero Ecclesiae per Baptismum aggregamur; nomine autem fidelium intelliguntur baptizati; Baptismus enim est *Sacramentum fidei*, quo corpori fidelium, Ecclesiae nempe, adjungimur: ergo effectus proprius Sacrificii, seu ex opere operato, praerequirat Baptismum.

2.º Sacrificium est, uti Sacramenta, signum sensibile quo in vera religione adunantur fideles. Sed sacramenta effectum ex opere operato non habent nisi in baptizatis: ergo idem censendum de Sacrificio. Hinc ex antiquissima Ecclesiae consuetudine, catechumeni non solum a communione arcentur, sed neque adesse Mysterium celebrationi permittuntur.

3.º S. Chrysostomus (1) asserit non posse offerri Sacrificium pro catechumeno defuncto. S. Augustinus (2): «Salva fide catholica et ecclesiastica regula, nulla ratione conceditur, ut pro non baptizatis cujuslibet aetatis hominibus offeratur Sacrificium Corporis et Sanguinis Christi.»

275. Obj. 1.º Sacrificium Crucis fuit pro omnibus oblatum hominibus: ergo Sacrificium Missae, quod unum est cum illo Crucis, potest etiam pro non baptizatis offerri.

Resp. Dist. *maj.* Fuit pro omnibus oblatum quoad sufficientiam; conc. Quoad efficaciam, seu applicationem; nego *maj.* Ad effectum enim remissionis peccatorum requiritur primum Baptismus, ut declaravit Petrus (3): *Baptizet unusquisque vestrum in remissionem peccatorum.*

Inst. Ad remissionem peccatorum sufficit Baptismus in voto: ergo saltem pro catechumeni poterit offerri Sacrificium.

Resp. Dist. *ant.* Ad remissionem peccatorum internam; conc. ant. Pro remissione externa, seu quae perficitur per signa exterius membra Christi copulantia; nego. Ad hanc remissionem oportet per Baptismum prius regenerari.

THESIS XXXII.

Ut ille, pro quo offertur Sacrificium, ejus fructum proprium, seu ex opere operato, percipiat, debet in statu gratiae existere.

276. Defendimus cum D. Thoma hanc sententiam, quam probabiliorum adversus nonnullos AA. putamus.

Prob. 1.º ratione, qua utitur pro eadem thesi D. Thomas (4). Passio Christi, quoad effectum remissionis culpa et adaptionis glo-

(1) Hom. 3, ad Philip.—(2) *De Anima*, l. 1, cap. 11.—(3) Act. II, 38.—(4) 3 p. q. 79, a. 7 ad 2.

rae, non prodest nisi iis, qui ei fide et charitate junguntur; ergo nec aliter prodest hoc Sacrificium, quod est memoriale Domine passionis et applicatio fructuum ejusdem.

2.º Qui peccato mortali innodatur reus est divinae maledictionis ac Deo odibilis et inimicus. Sed condonatio debiti est actus benedictionis et amicitiae: ergo peccatori non potest prodesse Sacrificium ex opere operato.

277. Dices: remisso peccato, remitti etiam potest poena eidem debita: atqui facile accidere potest remissa fuisse alia peccata eis qui nunc in peccato versantur; ergo pro peccatis illis remissis poterit fructum percipere Sacrificii peccator.

Resp. Dist. *maj.* Poterit remitti poena, potentia remota, seu nisi fuerit obex; conc. Existente obice: nego *maj.* Jam vero actualis inimicitia inter Deum et peccatorem obstat, ne acceptabile sit Sacrificium ad poenarum remissionem.

THESIS XXXIII.

Debet esse viator et fructu Sacrificii indigere, ut ille pro quo offertur assequatur effectum ex opere operato.

278. I.^a pars prob. Beatis et damnatis non potest prodesse Sacrificium ex opere operato. Sed reliqui sunt viatores; ergo *Maj.* patet. Nam beatos nullius poenae posse debitores esse, perspicuum est. Ad damnatos autem nihil ex Christi redemptione pervenire, supponimus ex dicendis ubi de inferno sermo erit. *Minor* etiam perspicua est: animae enim, quae in loco poenarum purgantur, ad terminum nondum pervenerunt donec plene satisfaciant: ergo quoad hunc effectum et ratione beatitudinis nondum assequutae, in via versari dicendae sunt.

II.^a pars evidens est: oportet enim ut ex culpis remissis aliqua debeat satisfactio; alioquin poena quae non debetur remitti non potest.

SCHOLION.

279. Cum facile accidere possit, ut is pro quo offertur Sacrificium, fructum ipsius percipere nequeat propter alienjus requisitae conditionis defectum; optimum est consilium, aliam semper conditionatam concipere intentionem, vi cujus Sacrificium certo suum consequatur effectum: aliter enim in solo Christo manet satisfactio, seu, ut dici solet, in thesauro Ecclesiae.

DISQUISITIO V.

De Poenitentiae Sacramento.

PROOEMIUM.

Dominus Noster Jesus Christus, ut mundum salvaret missus. *Eantes*, ait (1), *discite quid est. misericordiam volo et non sacrificium* (2); *non enim veni vocare justos, sed peccatores*; nempe ad *poenitentiam*, uti legitur apud Lucam (3), et in texto graeco S. Matthaei. Quae quidem commentans Ambrosius, pulchre arguit (4): «Ergo usurpatores justitiae non vocantur ad gratiam; nam si gratia ex Poenitentia, utique qui fastidit Poenitentiam abdicat gratiam».

Nemo ergo, justitiam usurpans, existimet se non egere Poenitentia; nemo praesumat, se posse sine Poenitentia veniam assequi peccati; nullus, etsi magnus peccator, gratiam Christi D. desperet, si ei ad Poenitentiam vocanti aures praebuerit.

DIVISIO GENERALIS.

CAPUT I. De Poenitentiae existentia, necessitate et efficacia.

- II. De natura Poenitentiae uniter sumpta.
- III. De natura Poenitentiae quatenus est contritio et propositum ultra non peccandi.
- IV. De natura Poenitentiae quatenus est confessio.
- V. De natura Poenitentiae quatenus est absolutio.
- VI. De satisfactione Poenitentiam complecte.

(1) Matt. IX, 13.—(2) Oseeas, VI, 6.—(3) Luc. V, 32.—(4) In Luc. I, V, n. 22.